

Kakerdaja raba võlud

Tere tulemast Kõrvemaa ühte kõige ilusamasse rappa! Kakerdaja raba on üks vanimaid rabasid, kelle vanuseks 8000 aastat. Raba on kirjatud laugaste ja älvetega, silmatud rabasaarte ja järvega. Sel rabal on palju lugusid, mida edasi pajatada. Laudteel kulgemine viib meid läbi loodusajaloo. Uurime, mis on ikkagi raba ja kuidas Kakerdaja raba on omale nime saanud. Saame tuttavaks mitmede raba kangelastega – taimede, lindude ja loomadega. Kuidas raba hoiab meie metsi? Paljudele teistele raba küsimustele on just õige koht vastuste saamiseks – Kakerdaja raba.

Sihtgrupp: 4-6 klass II kooliaste, 7-9 kl III kooliaste

Retkejuht kohtub grupiga RMK Noku lõkkekohta parklas.

Pikk kirjeldus: Sissejuhatus raja alguses 25 minutit.

- Retkejuht tutvustab ennast ja tutvub lastega ning uurib, kas on varem rabas käidud
- Retkejuht tutvustab, kuidas rajal liigutakse ja mida tähele panna.
- Kaardi pealt saame vaadata, kuhu oleme jõudnud (Kõrvemaa) ning millist rada mööda me liigume.
- Kohapärimus, jutustame loo Nokko talust ning perest ja nende elust raba serval.

Retk kulgeb edasi-tagasi mööda laudteed, orienteeruvalt 5 km. Retkel teeme peatusi, kus retkejuht käsitleb teemasid vastavalt grupi vanusele ning nende eelnevatele teadmistele. Sisu paremaks omandamiseks kasutame erinevaid meeleeelundeid (kompimine, nuusutamine, vaatamine, kuulamine), Uurime toki abil, kui sügavale läbi turbakihi tokk läheb, räägime lugusid, võrdleme rabavett kraaniveega (klaasist nõudest), kuulame helisalvestisi nutikast linnumäärarast "Eesti linnud" ning kasutame linnumäärarajat, et uurida, milliseid linde võib rabas kohata. Õpime selgeks rabale iseloomulikud taimeliigid ja lapsed saavad uurida lähemalt, millised nad välja näevad.

Käsitletavad teemad:

- Soode teke ja paiknemine.
- Soode areng: madalsoo, siirdesoo ja raba.
- Soo elukeskkonnana (taimed, linnud, loomad)
- Elutingimused soos. Soode elustik.
- Rabas liikumine
- Turba kasutamine.
- Soode tähtsus ja taastamine.
- Kooliteadmiste seostamine looduse praktilise tundmisega.

Retke keskel teeme 20-30 min söögipausi looduses. Me ei jäta midagi kaasavõetust loodusesse. Oluline on väärtustada vastutustundlikku käitumist looduses.

Retke lõpul kordame 15 min jooksul olulised märksõnad, mida programmi jooksul käsitlesime ning küsime suuliselt tagasisidet nii õpetajatelt kui õpilastelt.

Retke pikkus: orienteeruvalt 5 km edasi-tagasi mööda laudteed

Kestus: programm koos söögipausiga 3 tundi

Sihtrühm: programmi saab kohandada vastavalt kooliastmele

Lisainfo: Riietus vastavalt ilmale, jahedamal ajal riietuda kihiliselt, raba peal võib olla tuuline. Alati on hea kotti panna ka lisa sokipaar, juhuks kui jalad märjaks peaks saama. Kaasa võtta juua, soojal ajal teed ja midagi meelepärast, mida piknikul nosida.

Õpitulemused:

- õpilane teab soode erinevaid arengu astmeid ja kujunemist
- teab, mis on älves ja laugas
- tunneb enamlevinud rabas kasvavaid taimi
- teab linde ja loomi, keda rabas näha võib
- teab kuidas rabas liikuda
- teab, miks sood on meile tähtsad ja oskab neid väärtustada

Tellimiseks ja lisainfo saamiseks võta meiega ühendust: info@loodusring.ee või tel. 607 0045

Avastame koos!